

Dèinde illa cura & cogitatio vehementer angit, quòd paulò post a stare oportet ante tribunal Dei, à quo de nobis justissima pro eo ac meriti fuerimus, sententia ferenda sit. Sæpè autem evenit, ut fideles hoc terrore percussi, se miris modis exagitari sentiant. Nil autem (1) ad mortis tranquillitatem magis conducit, quàm si tristitiam abjiciamus, & læto animo *b* Domini adventum expectemus; paratique simus *c* depositum nostrum, quandoque illud à nobis repetere voluerit, libenter reddere. Ut igitur hac sollicitudine fidelium mentes liberentur, animusque pio & sancto gaudio repleatur, Extremæ Unctionis Sacramentum efficit.

15. *Quomodo in animæ exitu dæmones nobis insidiantur.*

Præterea aliud etiam (quod meritò omnium maximum videri potest) ex eo consequimur; nam, etsi humani generis hostis, *d* quoad vivimus, numquam desinit de interitu & exitio nostro cogitare; nullo tamen tempore, ut non omninò perdat, ac si fieri possit, spem nobis divinæ misericordiæ eripiat; vehementius omnes nervos contendit, quàm cum supremum vitæ diem appropinquare animadvertit. Quamobrem fidelibus arma & vires hoc Sacramento subministrantur, quibus adversarii vim & impetum frangere, & illi fortiter repugnare possint. Allevatur enim & erigitur ægri animus divinæ bonitatis spe; eaque confirmatus morbi incommoda omnia fert levius, ac ipsius dæmonis e calcaneo insidiantis, artificium & calliditatem facilius eludit.

16. *Quomodo ex hoc Sacramento possit corporis sanitas accedere.*

Accedit postremò, si quidem profutura sit, etiam corporis sanitas. Quòd si ægroti hoc tempore etiam minùs consequuntur, id quidem non Sacramenti vitio, sed ob eam potiùs causam evenire credendum est, quod eorum magna pars, vel qui sacro oleo perunguntur, vel à quibus administratur, fides infirmior est: testatur enim *f* Evangelista, Dominum apud suos multas virtutes non fecisse propter incredulitatem illorum. Quamquam etiam rectè dici potest, Christianam Religionem, ex quo altiùs tanquam radices egit in animis hominum, minùs jam hujusmodi miraculorum adminiculis indigere, quàm olim nas-

(1) *Ad mortis tranquillitatem* Edit. Pat. ann. 1711. *ad mentis tranquillitatem*, quod cum proximè antecedentibus magis concordare videtur.

a Rom. 14. 10.
2. Cor. 5. 10.

b Tit. 2. 13.
c 2. Timoth. 2. 12.

d 1. Pet. 5. 8. Tertio adversus diaboli insultus nos munit, vide Cyr. Alex. in l. de Exitu animæ. Greg. 1. 24. Moral. 6. 17. & 18. Jo. n. Clim. in l. de 30. gradibus gratiæ.

e Gen. 3. 15.
Ps. 48. & 55.

Quarto, sanitas corporis, si ita expediat, redditur.

f Matth. 13. 58.
Marci 6. 7.
Greg. Hom. 29. in Ev.

nascentis Ecclesiæ initio necessaria esse viderentur. Sed tamen hoc loco fides magnoperè excitanda erit. Utcumque enim, quod ad corporis valetudinem attinet, Dei consilio & voluntate ceciderit, certa spe niti fideles debent, se hujus sacri olei virtute spiritualem sanitatem consequuturos esse, futurumque, ut, si eos vita decedere contingat, præclaræ illius vocis fructum percipiant, quæ scriptum est: *a* *Beati mortui, qui in Domino moriuntur.* Hæc de Extremæ Unctionis Sacramento breviter quidem dicta sunt; verùm, si hæc ipsa rerum capita à Pastoribus latius, & ea, quæ decet, diligentia explanata erunt, dubitandum non est quin fideles ex hac doctrina maximum pietatis fructum percipiant.

DE ORDINIS SACRAMENTO.

CAPUT VII.

1. *Cur Parochi magna diligentia Sacramenti Ordinis doctrinam populo exponere debeant.*

Si quis aliorum Sacramentorum naturam & rationem diligenter considerarit: faciliè perspiciet, ea omnia ab Ordinis Sacramento ita pendere, ut sine illo partim confici & administrari nullo modo queant; partim solemniori cæremonia & religioso quodam ritu; ac cultu carere videantur. Quare necesse est, ut Pastores institutam Sacramentorum doctrinam persequentes, eo diligentius de Ordinis etiam Sacramento sibi agendum arbitrentur.

Proderit autem maximè hæc explicatio; primùm quidem illis ipsis, deinde aliis, qui Ecclesiastica vitæ rationem ingressi sunt, postremò etiam fidei populo; ipsis, quòd dum in hujus argumenti tractatione versantur, *b* ad eam gratiam excitandam, quam hoc Sacramento adepti sunt, magis commoventur; aliis, qui in sortem Domini vocati sunt, partim ut eodem pietatis studio afficiantur, partim verò, ut earum rerum cognitionem percipiant, quibus instructi viam sibi ad ulteriores gradus faciliùs munire possint; reliquis autem fide-

Fides & spes ægrotantium, hoc Sacramento suscepto, est erigenda.

a Apoc. 14. 11.

Omnia alia Sacramenta ab Ordinis Sacramento pendunt.

Utilitas doctrinæ, de Ordinis Sacramento.

b 2. Timoth. 1. 4.

bus, primum quidem ut intelligant, quo honore digni sint Ecclesie ministri; deinde, quoniam sæpe contingit, ut multi adsint, vel qui spe liberos suos adhuc infantes Ecclesie ministerio destinant, vel qui sua sponte & voluntate illud vitæ genus sequi velint; quos certè ignorare minimè æquum est, quæ precipue ad hanc rationem pertinent.

2. *Nulla dignitas Sacerdotii Ordine in terris excellentior.*

Primum itaque fidelibus tradendum est, quanta sit hujus instituti, si summum ejus gradum, hoc est Sacerdotium expectemus, nobilitas & excellentia. Nam, cum Episcopi & Sacerdotes tamquam Dei interpretes & internuntii quidam sint, qui ejus nomine divinam legem, & vitæ præcepta homines edocent, & ipsius Dei personam in terris gerunt, perspicuum est, eam esse illorum functionem, qua nulla major excogitari possit: quare meritò non solum à Angeli, sed à Dei etiam, quod Dei immortalis vim & Numen apud nos teneant, appellantur. Quamvis enim omni tempore summam dignitatem obtinuerint, tamen novi Testamenti Sacerdotes cæteris omnibus honore longè antecellunt. Potestas enim tum corpus & sanguinem Domini nostri conficiendi, & offerendi, tum peccata remittendi, quæ illis collata est, humanam quoque rationem atque intelligentiam superat: nedum ei aliquid par, & simile in terris inveniri queat.

3. *Qui divinitus ad Sacerdotium ministeriaque Ecclesiastica vocati censeantur.*

Deinde verò, quemadmodum à Salvatore noster à Patre, à Apostoli autem ac Discipuli in universum mundum à Christo Domino missi sunt; ita quotidie Sacerdotes eadem, qua illi potestate præditi à consummationem Sanctorum in opus ministerii, in ædificationem corporis Christi mittuntur. Hujus igitur tanti officii onus nemini temerè imponendum est; sed iis tantum, qui illud vitæ sanctitate, doctrina, fide, prudentia sustinere possint. *f* Nec verò quisquam sibi sumat honorem, sed qui vocatur à Deo tamquam Aaron. Vocati autem à Deo dicuntur, qui à legitimis Ecclesie ministris vocantur. Nam qui in hoc ministerium se ipsos arroganter inferunt, atque intrudunt, de his Dominum intellexisse docendum est, cum inquit: *g* Non mittebam Prophetas, & ipsi currebant: quo quidem hominum genere nihil infelicitius ac miserius, nihil Ecclesie Dei calamitosius esse potest.

Vide Ign. in ep. ad Smyrn. Amb 1. 4. ep. 12. Chrys. Hom. 60. ad pop. Antioch. & in Matth. Hom. 83.

Greg. Naz. orat. 17. ad suos cives Naz. Exod. c. 22, 28.

Malach. 7. Exod. 22, 28.

e Joan. 3. 17. & 4. 23, 24.

d Joan. 10. 21. Matth. 28. 19.

e Ephes. 4. 12.

Quales diligendi ad Sacerdotium, laus tractatur sect. 16. isrius, capit. T. id. syn. sess. 23. de Ordine, c. 3. & c. 7. f Hebr. 5. 4. vide 2. Paralip. 26. 16.

Vocati à Deo qui dicuntur.

g Hierem. 23. 21.

Vide ejusd. c. 14. v. 14. & 27. v. 15. & cap. 28. v. 9. Quanta circumspectione ad sacros Ordines accedendum.

4. *Quinam judicandi sint perperam ad Ordines sacros accedere, & aliunde in Ecclesiam ingredi.*

Sed quoniam in omni actione suscipienda magnoperè refert, quem sibi quisque finem constituat (optimo enim fine posito, rectè omnia consequuntur) de hoc imprimis, qui sacris initiari volunt, admonendi sunt, ut nihil sibi tanto munere indignum proponant; qui quidem locus eo diligentius tractandus erit, quo gravius hoc tempore ea in re peccare fideles solent. Alii enim eo consilio ad hanc vivendi rationem se convertunt, ut quæ ad victum vestitumque necessaria sunt, parent; ita ut præter quæstum nihil aliud in Sacerdotio, quemadmodum vulgò cæteri homines in quovis sordidi artificii genere, spectare videantur. Quamvis enim ex Apostoli sententia à natura & divina Lex jubeat, ut qui altari servit, ex altari vivat; tamen *b* quæstus & lucri causa ad altare accedere, maximum sacrilegium est. Alios honorum cupiditas & ambitio ad Sacerdotalem ordinem ducit. Alii verò, ut divitiis affluant, initiari volunt, cujus quidem rei illud argumento est, quod nisi opulentum aliquod Ecclesiasticum beneficium iis deferatur, nullam Sacri Ordinis cogitationem habent: hi verò sunt, quos Salvatore noster *c* mercenarios appellat, & quos *d* Ezechiel dicebat, semetipsos, & non oves pascere, quorum turpitudine & improbitas non solum Sacerdotali Ordini magnas tenebras (1) offundit, ita ut jam nihil ferè à fidei populo habere possit contemptius & abjectius; verum etiam efficit, ut ipsi nihil amplius ex Sacerdotio consequantur, quam Judas ex Apostolatus munere, quod illi sempiternum exitium attulit. Illi autem *e* ostio in Ecclesiam introire meritò dicuntur, qui à Deo legitime vocati, Ecclesiastica munera ejus unius rei causa suscipiunt, ut Dei honore inserviant.

5. *Qui se per Ordines sacros Ecclesie dedicaverunt, qua parte ceteros à populo superare & excellere debeant.*

Neque tamen hoc accipiendum est, quasi eadem Lex æquè omnibus non sit imposita. Homines enim ob eam rem conditi sunt, ut Deum colant, quod præcipue fideles, qui Baptismi gratiam consequuti sunt, *f* ex toto corde, ex tota anima & ex totis viribus præstare

Q 3 de-

(1) Offundit ita Edit. Pat. multò rectius, quam offudit in Edit. Romæ Ven. Lov. & Lugd.

Quæstus causa ad Sacerdotium aspirare, sacrilegium est.

a 1. Cor. 9. 8. 10. 11. Deut. 18. v. 12. 25.

b Tim. 3. 8.

Honorum aut divitiarum spe ad Sacerdotium procedere perniciosissimum est.

c Joan. 10. 12. d Ezech. 34. 8.

Ambitione & avaritiarum, qui verè sunt mercenarii, quantum evilerit Sacerdotium.

e Joan. 10. 12.

Qui ad Ecclesiasticas functiones per ostium adeant.

Grandis infelicitas, si talis fuerit Sacerdos, qualis populus. Osee 4.

f Deut. 7. 5. Matth. 22. 37.

Lucæ 10. 26.

debent. Verum qui Ordinis Sacramento initiari volunt, hoc sibi proponant opus est, ut non solum Dei gloriam in omnibus rebus querant (quod quidem cum omnibus, tum maxime fidelibus commune esse constat) sed etiam, ut alicui certo Ecclesiae ministerio additi, in *a* sanctitate & iustitia illi serviant. Nam ut in exercitu omnes quidem milites Imperatoris legibus parent, sed inter eos tamen alius Centurio, alius Praefectus est, alii alia munera obeunt, ita quamvis omnes fideles pietatem & innocentiam omni studio sectari debeant (quibus rebus maxime Deus colitur) eos tamen, qui Ordinis Sacramento sunt initiati, praecipua quaedam munera & functiones in Ecclesia exequi oportet. Nam *b* & sacra pro se ipsis & pro omni populo faciunt, & *c* divinae Legis vim tradunt, ad eamque prompto & alacri animo servandam fideles hortantur & instituunt, *d* & Christi Domini Sacramenta, quibus omnis gratia imperitur & augetur, administrant; & ut uno verbo complectamur, a reliquo populo segregati, in omnium longe maximo & praestantissimo ministerio se exercent. His igitur explicatis, accedent Parochi ad ea tradenda, quae propria hujus Sacramenti sunt; ut intelligant fideles, qui in Ecclesiasticum Ordinem coaptari volunt, ad quodnam officii genus vocentur, quantaque ipsi Ecclesiae ejusque Ministris potestas divinitus tributa sit.

6. *Quotuplex sit potestas Ecclesiastica.*

Ea autem duplex est, Ordinis & Jurisdictionis. Ordinis potestas ad verum Christi Domini corpus in sacrosancta Eucharistia refertur: Jurisdictionis vero potestas tota in Christi corpore mystico versatur; ad eam enim spectat Christianum populum gubernare & moderari, & ad aeternam coelestemque beatitudinem dirigere.

7. *Ordinis potestas ad quae se extendat.*

Verum Ordinis potestas non solum consecrandae Eucharistiae vim & potestatem continet, sed ad eam accipiendam hominum animos praeparat, & idoneos reddit caeteraque omnia complectitur, quae ad Eucharistiam quovis modo referri possunt. Ejus vero plura ex Sacris litteris testimonia afferri possunt: sed illa praecipua & gravissima sunt, quae apud Sanctos Joannem & Matthaeum leguntur. Inquit enim Dominus: *e* Sicut misit me Pater, & ego mitto vos; accipite Spiritum Sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt: & *f* Amen dico vobis, quaecumque alligaveritis super terram, erunt ligata & in caelo, & quaecumque solveritis super terram, erunt soluta & in caelo. Quae

a Lucae 1. 74. 75.

b Heb. c. 3.
c Lev. 10. 11.
 Deut. 17. 8. 9. & 21.
c. Vile Co. c. Tol. 11.
 c. 1. & Carthag. 4. cap.
 20. & Conc. Tri. sess. 5.
 cap. 1. de Reformat. &
 sess. 24. c. 4.
d 1. Cor. 4. v. 1.

Conc. Trid. sess. 24.
 c. 6. & 7.

D. Th. in 4. dist. 24.
 q. 1. art. 1.

e Joan. 20. 21. 22.

f Matth. 18. 18.

Quae quidem loca a Pastoribus ex Sanctorum Patrum doctrina & auctoritate explanata, maximum veritati lumen afferre poterunt.

8. *Christi Sacerdotium Legis naturae, vel etiam Moysis Sacerdotio sublimius est.*

Hac autem potestas plurimum illi praestat, quae in naturae Lege certis hominibus, qui res sacras curarent, tributa est. Nam & illa aetas, quae scriptam Legem antecessit, suum Sacerdotium, suamque potestatem spiritua-lem habuerit necesse est, cum Legem habuisse satis constet. Hac duo enim ita juncta esse testatur Apostolus, *a* ut eorum altero translato, simul etiam alterum transferri necesse sit. Cum igitur naturali instinctu homines agnoscerent, Deum colendum esse, consequens erat, ut in quavis republica aliqui sacrorum & divini cultus procuratori praeficerentur, quorum potestas aliquo modo spiritualis diceretur.

Eadem etiam potestate populus Israeliticus non caruit, quae tametsi dignitate superior fuit, quam illa, qua in Lege naturae Sacerdotes praediti erant, *b* longè tamen inferior, quam Legis Evangelicae spiritualis potestas, existimanda est. Hac enim coelestis est, omnemque Angelorum etiam virtutem superat: neque a Sacerdotio Moisaico, sed a Christo Domino, *c* qui non secundum Aaron Sacerdos fuit, sed secundum ordinem Melchisedech, ortum habet: is enim, qui summa potestate gratiam tribuendi & peccata remittendi praeditus fuit, hanc potestatem quamvis virtute definitam, & Sacramentis adstrictam, Ecclesiae suae reliquit. Quare ad eam exercendam certi ministri instituti sunt, & solemnè religione consecrati: quae quidem Consecratio, Ordinis Sacramentum, vel sacra Ordinatio vocatur.

9. *Quid sit Ordo, & cur functio Ecclesiastica, Ordo vocetur.*

Placuit autem Sanctis Patribus hoc vocabulo uti, quod latissimam significationem habet, ut dignitatem & excellentiam ministrorum Dei indicarent. Est enim Ordo, si propriam ejus vim & notionem accipiamus, dispositio superiorum & inferiorum rerum, quae inter se ita aptatae sunt, ut una ad alteram referatur. Cum itaque in hoc ministerio multi sint gradus, & variae functiones, omnia vero certa ratione distributa sint & collocata, rectè & commodè Ordinis nomen ei impositum videtur.

10. *Ordo veri nominis est Sacramentum.*

Quod autem inter caetera Ecclesiae Sacramenta, sacra Ordinatio numeranda sit, Sancta Tridentina Synodus

Conc. Trid. sess. 22.
 cap. 1. Ubi est lex, ibi &
 Sacerdotium. Sess. 23.
 Trid. Syn. de Ordina.
 cap. 1.

a Heb. 7. 12. Abest
 fuit Sacerdos, omnesque
 primogenitos fuisse Sa-
 cerdotes, scribit Hieron.
 in Tradit. Heb.

b Heb. 8. 11.

c Ps. 109. 4.
 Heb. 5. & 7. 7.

Similem definitionem
 Ordinis habet Aug. in l.
 19. de Civ. Dei, c. 15.

de Ordine, cap. 2. & 3.
& c. 3. 4. & 5. de Ref.

ratione illa, quæ sæpius repetita est, comprobavit. Nam cum Sacramentum sit rei sacræ signum; id verò quod hac consecratione extrinsecus fit, gratiam & potestatem significet, quæ illi tribuitur, qui consecratur; omninò sequi perspicuum est, Ordinem verè ac propriè Sacramentum dicendum esse. Quare Episcopus ei calicem cum vino & aqua, & patenam cum pane porrigen, qui Sacerdos ordinatur, inquit, *accipe potestatem offerendi Sacrificium &c.* quibus verbis semper docuit Ecclesia, dum materia exhibetur, potestatem consecrandæ Eucharistiæ, caractere animo impresso, tradi, cui gratia adjuncta sit, ad illud munus ritè & legitime obeundum. Quod Apostolus his verbis declarat: *a Admoneo te, ut resuscites gratiam Dei, quæ est in te per impositionem manuum mearum, non enim dedit nobis Deus spiritum timoris, sed virtutis & dilectionis & sobrietatis.*

11. Quare in Ecclesia plures sint instituti ministrorum Ordines.

Jam verò, ut Sacræ Synodi verbis utamur, eum divina res sit tantî Sacerdotii administratio, consentaneum fuit, quò dignius & majori cum veneratione exerceri posset, ut in Ecclesia ordinatissima dispositione plures essent, & diversi ministrorum Ordines, qui Sacerdotio ex officio deservirent; atque hi quidem ita distributi, ut qui jam clericali Tonsura insigniti essent, per minores ad majores ascenderent.

12. Quot sint Ordines ministrorum Ecclesiæ, qua ratione communiter distribuantur.

Docendum igitur erit, hosce omnes Ordines septenario numero contineri, semperque ita à Catholica Ecclesia traditum esse, quorum nomina hæc sunt, Ostiarius, Lector, Exorcista, Acolytus, Subdiaconus, Diaconus, Sacerdos. Hunc autem ministrorum numerum rectè ita definitum esse probari potest, propter ea ministeria, quæ ad sacrosanctum Missæ Sacrificium & Eucharistiam vel conficiendam, vel administrandam, (cujus causa præcipuè sunt instituta) necessaria videntur. Ex his alii majores, qui etiam sacri dicuntur, alii minores sunt; Majores vel sacri sunt, Ordo Sacerdotalis, Diaconatus & Subdiaconatus: ad minores referuntur Acolyti, Exorcistæ, Lectores, Ostiarii: de quorum singulis pauca dicenda sunt, ut habeant Parochi unde eos potissimum instituant, quos noverint aliquo Ordine initiandos esse.

Functio omnis Ecclesiastica, quæ sacra Ordinatione instituitur, septenario numero concluditur. Horum Ordinum meminerunt, Dionys. lib. Hier. Eccles. 3. Conc. Carthag. IV. cap. 6. Ignat. in ep. ad Antioch.

Cajus Papa in sua ep. Conc. Rom. sub Sylvestro, & alii. Quomodo hæc Ordinum sufficientia colligatur vide Div. Bonav. 4. dist. 22. art. 2. q. 4.

Trid. Syn. de Ord. ean. 64.

2. Tim. 1. 7. Vide Theoph. in eundem locum.

13. Quia Clericalis Tonsura, Clericique nomen sibi velint.

Incipiendum autem est à prima Tonsura, quam quidem docere oportet, quamdam præparationem esse ad Ordines accipiendos. Ut enim homines ad Baptismum Exorcismis, ad Matrimonium sponsalibus præparari solent, ita cum tonso capillo Deo dedicantur, tanquam aditus ad Ordinis Sacramentum illis aperitur: declaratur enim qualis esse debeat, qui sacris imbui cupit. Nam Clerici nomen, quod ei tunc primùm imponitur, ab eo deductum est, quod Dominum sortem & hæreditatem suam habere incipiat, veluti qui in Hebræorum populo divino cultui mancipati erant; quibus vetuit Dominus aliquam agrorum partem (1) in terrâ promissionis distribui, cum inquit, *a Ego pars & hæreditas tua.* Ac quamvis id omnibus fidelibus commune sit, præcipua tamen ratione iis conveniat necesse est, qui se Dei ministerio consecrarunt.

14. Quare Clerici rotunda corona in capite insigniantur.

Tondentur verò capilli ad coronæ speciem & similitudinem, quam perpetuò conservare oportet; & ut quisque in altiori deinceps Ordinis gradu collocatur, sic ejus orbis forma latior circumscribi debet. Quod quidem ex Apostolorum traditione acceptum esse docet Ecclesia, cum de hujusmodi tondendi more Sancti Dionysius Areopagita, Augustinus, Hieronymus, vetustissimi & gravissimi Patres meminerint.

Primùm autem omnium ferunt, Apostolorum Principem eam consuetudinem induxisse ad memoriam coronæ, quæ ex spinis contexta Salvatoris nostri capiti fuit imposita, ut quod impii ad Christi ignominiam & cruciatum excogitarunt, eo Apostoli ad decus & gloriam uterentur, simulque significarent, curandum esse à ministris Ecclesiæ, ut omnibus in rebus Christi Domini nostri speciem & figuram gerant.

Quamquam nonnulli (2) asserant, hac nota regiam dignitatem declarari, quæ iis maximè, qui in sortem Domini vocati sunt, videtur convenire. Quod enim Petrus Apostolus fidei populo tribuit, *b Vos genus electum, regale Sacerdotium, gens sancta*, peculiari quadam, & magis propria ratione ad Ecclesiasticos ministros pertinere, facile intelligimus.

Et

(1) In terra promissionis) juxta Edit. Pat. non in terram, ut habet Edit. Rom.

(2) Asserant) Edit. Patav. asserunt.

Hier. ep. 2. ad Nep. & habetur 12. q. 1. cap. Clericus. Quam integra debeat esse Clericorum vita, disertè ostenditur sess. 14. Conc. Trid. Decreto de Ref. in Proemio, & sess. 22. de Reform. cap. 12.

a Num. 18. 20. Deut. 10. 9. & 18. 2.

Quod Clericorum capita tondentur, ex Apostolica traditione manavit. Dionys. de Eccl. Hier. c. 10.

b 1. Pet. 2. 2.

Arist. 3. Physic. text.
75.

Etsi non desunt, qui vel perfectionis vitæ professionem à Clericis susceptam circuli figura, quæ omnium perfectissima est, significari existiment, vel externarum rerum contempionem, animique ab omnibus humanis curis vacuitatem declarari putent. quòd capilli, supervacaneum quiddam in corpore, tondeantur.

15. *Quid sit Ostiariorum functio.*

Post primam Tonsuram ad Ostiarii Ordinem primus gradus fieri consuevit. Ejus munus est, templi claves & januam custodire, & aditu templi arcere eos, quibus ingredi interdixtum erat. Ad Sanctum etiam Missæ Sacrificium assistebat, curaturus ne quis propius, quam par esset, ad sacram aram accederet, & Sacerdotem rem divinam facientem interpellaret. Alia etiam ministeria illi commissa erant; ut ex ritibus qui (1) ad ejus Consecrationem adhibentur, perspicere potest. Nam Episcopus claves ex altari acceptas ei tradens, quem Ostiarium vult (2) instituere, *Sic age*, inquit, *quasi reddidurus Deo rationem pro his rebus, quæ his clavibus rescluduntur.* Magnam autem in antiqua Ecclesia hujus Ordinis dignitatem fuisse ex eo intelligitur, quod his temporibus in Ecclesia servari animadvertimus. Nam Thesaurarii Officium, qui erat idem Sacrii custos, quod ad Ostiarios pertinebat, inter honestiores Ecclesiæ functiones etiam nunc habetur.

16. *Quodnam sit in Ecclesia Lectoris officium.*

Secundus Ordinis gradus est Lectoris munus. Ad eum pertinet in Ecclesia veteris & novi Testamenti libros clara voce & distinctè recitare, præsertim verò eos, qui inter nocturnam psalmodiam legi solent. Ejus quoque partes erant, prima religionis Christianæ rudimenta fidelibus tradere. Episcopus itaque, præsentem populo, in ejus Ordinationem librum, quo descripta sunt, quæ ad hanc functionem attinet, illi tradens, inquit: *Accipe, & esto verbi Dei relator, habiturus, si fideliter & utiliter impleveris officium tuum, partem cum iis, qui verbum Dei benè ministrarunt ab initio.*

17. *Exorcistis quid ex officio incumbat.*

Tertius Ordo est Exorcistarum, quibus potestas data est nomen Domini invocandi in eos, qui ab immundis spiritibus obsidentur. Quare Episcopus, cum eos instituit,

De hoc munere agit
Conc. Tol. c. 9, & habetur
dist. 23. c. Ostiarius.

Quanta dignitas Ostiariorum.

Thesaurarii & custodes Sacrii inter Ostiarios sunt enumerandi.

De hoc munere vide locos supra citatos.

Quomodo autem fuerit Ordo Lectorum, vel unus Arsenius D. Athanasii Lector de quo tam multa Ecclesiastici historiographi scribunt, docere potest. Sed iis etiam antiquioribus Cyp. ep. 33. & Tert. de Præscr. c. 61. Lectorum meminerunt.

De iisdem agunt auctores supra memorati. Petrus item, qui cum Marcellino sub Diocleciano passus est, ab hoc munere Exorcista dictus est.

(1) Ad ejus Consecrationem vel potius in ejus Consecratione, ut habet Edit. Pat.

(2) Instituere Edit. Patav. constitutere.

librum in quo Exorcismi continentur, eis porrigit, usus ea formula verborum: *Accipe, & commenda memoriæ, & habe potestatem manus imponendi super energumenos, sive baptizatos, sive Catechumenos.*

18. *Quæ sint Acolyti partes.*

Acolytorum quartus est gradus, & ultimus eorum omnium qui minores, & non sacri appellantur. Eorum munus est ministros majores Subdiaconos & Diaconos in altaris ministerio assectari, eisque operam dare. Præterea lumina deferunt & asservant, cum Missæ Sacrificium celebratur, præcipuè verò cum Evangelium legitur, ex quo Ceroferarii alio nomine vocati sunt: cum itaque ordinantur, hic ritus ab Episcopo servari consuevit: primum quidem, postquam eos officii sui diligenter admonuit, lumina eorum singulis tradit in hunc modum: *Accipe ceroferarium cum cereo, & scias te ad accendenda Ecclesiæ luminaria mancipari in nomine Domini:* deinde (1) item urceolos vacuos, quibus aqua & vinum in Sacrificio ministratur: *Accipe urceolos ad suggerendum vinum & aquam in Eucharistiam Sanguinis Christi, in nomine Domini.*

19. *Quodnam sit Subdiaconi ministerium, ac cujusmodi ritus in ejus Consecratione adhibeatur.*

A minoribus Ordinibus, iisdemque non sacris, de quibus hætenus dictum est, ad majores & sacros legitimus aditus & ascensus patet. In eorum primo gradu Subdiaconus collocatur; cujus munus est, ut nomen ipsum declarat, Diacono ad altare inservire. Sacra enim lineata, vasa, panem & vinum, ad Sacrificii usum necessaria parare debet. Nunc Episcopo & Sacerdoti aquam præbet, cum manus in Missæ Sacrificio abluunt. Epistolam etiam, quæ olim à Diacono in Missa recitabatur, Subdiaconus legit, ac tamquam testis ad sacrum assistit, prohibetque, ne Sacerdos sacra faciens, à quopiam perturbari possit. Hæc autem, quæ ad Subdiaconi ministerium spectant, ex solemnibus caeremoniis, quæ in illius Consecratione adhibentur, licet cognoscere. Primum enim Episcopus legem perpetuæ continentis huic Ordini impositam esse, admonet; edicitque neminem in Subdiaconorum Ordinem cooptandum esse, cui ultrò hanc legem accipere non sit propositum; deinde post solemnem Litaniarum precationem, quæ Subdiaconi munera

Idem, qui sup. & Cyp. ep. 55. ejus gradus meminerunt.

Quidam autem ex veteribus vocant eos Acolytos, quasi Latine dicas non prohibitos: alii vocant Acolytos, quasi pedissequos aliorum majorum ministrorum.

De Subdiaconis præter auctores supra citatos, scribit Cyp. ep. 24. & ep. 41. Subdiacono lex perpetuæ continentis imponitur, dist. 27. cap. Presbyteris, item can. Apost. 25. Conc. Car. II. can. 2. & V. can. 3. & Rom. sub Sylvestro I. can. 2. Arelat. II. can. 1. Arelat. III. can. 2. & Illiber. can. 33. & multa alia. Leo in ep. 82. ad Anastasium.

(1) Item Edit. Pat. etiam, quam quidem lectionem Romanæ longè anteponeo.